

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik. izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLI.

V Ljubljani, 23. listopada 1888.

List 47.

Božič v Rimu.

Preljubi verni Slovenci in blagi čitatelji mile „Zgodnje Danice!“ Sprejmite blagodušno še nekoliko črtic iz potovanja k zlati maši sv. očeta Leona XIII in bivanja 27 dni v Rimu.

Spodobi se in prav je, da se verni sinovi in hčere sv. matere katoliške Cerkve spominjamo slavnosti petdesetletnega svečeništva našega sv. očeta, poglavarja vesoljne Cerkve; katera slavnost se je pričela že v četertem oddelku leta 1887 in se je nadaljevala do polovice tekočega leta 1888.

Pred milim in veleslavnim praznikom rojstva Gospoda našega Jezusa Krisusa se opravljajo po vseh cerkvah v Rimu slovesne devetdnevne. Ta devetdnevna pobožnost v pripravo za Božič se godi po naslednjem načinu: Jeden oltarjev v cerkvi s podobo rojstva Gospodovega se posebno okinja, osobito z mnogimi lučimi voščenih sveč. V nekterih cerkvah se obhaja božična devetdnevna v jutro in redoma do poldneva, v družih začeni ob tretji uri popoldne in zopet redoma do šestih zvečer. Pervo se moli pred odločenim oltarjem koralno sv. rož. venec, potem se izpostavi Najsvetejše in pevajo se lavretanske litanije; zatem se molijo tri ginljive molitve, k presv. Detetu Jezusu in trikrat Očenaš, češčena si Marija s trikratnim čast bodi Bogu Očetu, Sinu, in sv. Duhu itd. Naposled slovesen blagoslov z Najsvetejšim. Pri sklepu devetdnevne na vigilijo božično, na post pred svetim dnevom, so iskrene in mnogo-pomenljive pridige z ozirom na rojstvo Sinu Božjega in vredno pripravo za sprejem nebeškega Deteta v serce, ter našega prerojenja v Kristusu Jezusu. —

Ne dá se dopovedati, kako čudovito in vspešno delujejo té devetdnevne pobožnosti po nebeško lepo okinčanih in razsvitljenih cerkvah v srcih in dušah vernih za pravo pripravo na rojstvo Odrešenika našega in za Njegov sprejem. — Prav in dobro bilo bi, ako bi se v naših slovenskih krajih devetdnevna božična pobožnost v cerkvah slovesno obdrževala s primernimi premišljevanji v podobi duhovnih vaj —; kajti ouda ima narod več časa v cerkve dohajati. *) To leto (1887) so imele devetdnevne božične v Rimu dvojni namen: kot priprava na rojstvo Boga-človeka, kralja večne časti,

in za zlato mašo povelicanje namestnika Njegovega na zemlji, sv. očeta Leona XIII. Velekrasne, umetne, pomenljive in v dušo ginljive so božične predstave, sv. jaslice, v rimskih cerkvah.

Ni ga svetišča od največje bazilike do najmanje cerkvice, v kateri bi ne bilo ljubkih in milih božičnih jaslic. Te predstave pa niso kakove male igračarije, temveč dostojne versko-zgodovinske velike predstave, v primeri, kakor pri nas božji grobi sveti veliki teden. Ako se pretresljivo-pomenljivi Božji grobi veliki teden in vstajenje Gospodovo v dejanskih predstavah v naših cerkvah predstavljajo; zakaj bi se pa ne predstavljale čudovito mila božična dogodka, sv. betlehemske jaslice? Sej je betlehemska štalica, jaslice in ubogo presveto nebeško Dete Jezus v njih, z goro Kalvarijo, križem in božjim grobom v tako tanki zvezi, tolikega pomena in poduka. — Nekdaj se je ta božična sv. predstava nahajala bolj pogosto v naših cerkvah, sedaj je pa, zvan samostanskih cerkvá, skoro zginila in se opustila. *) Naj bi se po izgledu rimskih cerkvá povsod dostojno vstanovila. Kajti dostojne podobe in predstave mnogo koristijo k premišljevanju in zapopadku verskih skrivnosti in dogodb pri mladih in starih; osobito v cerkvi in oni čas, ko sv. cerkev ta ali oni god in spomin obhaja. Naj večji godovi v Cerkvi so gotovo: Božič, Velika noč in Binkošti.

Sveto noč se polnočna služba Božja v Rimu ne obhaja očitno in odprto, od kar je italijanska vlada in nje grešna in laži-„liberta“ v sv. mestu postavila svoj sedež.

So sicer slovesne polnočnice sveto božično noč v mnogih cerkvah rimskega mesta, toda pri zapertih vratih; vhod je le znanim, pobožno vernim kristjanom dopuščen; — drugim so cerkvene vrata zaklenjene. Tako bilo bi marsikje prav storiti na Avstro-ogerskem, — ne pa zbog rogoviležev službe Božje sv. noč o pol noči popolno opustiti, — ali pa jo imeti pri grešnih nezdah in med bogoskrunskim počenjanjem malopridnih samo po imenu kristijanov. — Sveti večer vsi zvonovi pri 400 cerkvah večnega mesta Rima slovesno zadonijo in naznanjujejo milo-veličastno sveto noč in presveti-veleslavni dan rojstva Sinu živega Boga, Odrešenika sveta.

*) Katoliške družbe imajo sicer božičnice bolj pogosto, kakor tudi osebne stanovanja bolj obilno.

*) Op. Ta pomen imajo pri nas tudi „zornice.“

Pomenljive, ginljive, spodbudne in nedolžno sveto-vešele predstave Betlehema in njegove okolice; duplinske-podzemeljske štalice pri mestu, presv. Deteta v jasicah z Marijo Devico in deviškimi sv. Jožefom pri njih; angelje in pastirje predstavljajo žive osebe. Nebeškomi božične pesmi se pevajo, ginljivi govori, „dekla-macije“ se veršijo. Slike in rezbarski kipovi se postavljajo: Betlehem, štalica in okolica; rastlinstvo je naravno. Mnoge sveče in svetilke nadomestujejo zvezdnato nebo in božično svetlobo. Take božične dramatične predstave so v dvoranah cerkvenih vzgojilišč, po izobraževaliških in po pobožnih zavodih za otroke in za že bolj odrastlo mladino.

K tem predstavam se zbirajo sv. večer kardinali, škofje, prelati in drugo svečenstvo, odlični verniki rimskega mesta in tam bivajoči ptujci. Družine imajo doma napravljene lepe božične jaslvice, pri katerih se domači družinsko-pobožno razveseljujejo, molijo in popevajo.

Tujci, ki so prišli v Rim rabutat, se pa razveseljujejo z Dijano, Venero, Bahom; nu, pa tudi med temi ki so iz mest po Italiji v Rim naseljeni, je poštenih in vernih kristijanov dosti.

Sveti oče Leon XIII pa sv. večer s svojimi domačimi pobožno molijo in premišljujejo, v svoji domači kapeli pred Najsvetejšim v presv. Zakramentu oltarja; tu imajo tudi velelepe božične jaslvice z nebeško milo podobo, kipom Deteta Jezusa.

Kaj pa počne slovenski peš-romar sveti večer v Rimu?

(Dalje nasl.)

Čertice iz Srbije.

(Katoličan med serbskimi nekatoličani.)

(Dalje.)

Sedaj me vpraša mlad in bistroumen serbski mladeneč: „Pobratime, kakov je jezik u vaših rimo-katoličkih latinskoga obreda crkvah, jerbo jeste vi Slavenci?“ Povedal sem: Sv. liturgija (maša) in vsi drugi liturgični čini overšavajo se v latinskem jeziku. Pridige, pobožnosti in očitne molitve so v slovenskem jeziku, cerkveno petje enako večinoma slovensko. Imamo pa tudi slavno vladikovino Senjsko, v kateri se overšava sv. liturgija in vsi sv. cerkveni čini v slavenskem jeziku. Tam preko Save, vam naj bližnji sosednji katoliško-latinski vladikovini Srijemski, sedaj pod slavnim vladikam Strosmajerom; je samo tri dele sv. maše latinske, vse drugo in pri vseh cerkvenih činih slavensko.

„Zašta nije u vas služba Božja u narodnom, razumljivom jeziku...“

Povedal sem jim, da se svečenstvo trudi vse svete liturgične djanja in besede ljudstva raztolmačiti, da imamo slovenske knjige, ktere to podrobneje razlagajo. Odvernili so nekteri, da je „lepo i dobro,“ vendar so bolj vneti za slavensko liturgijo.

Ta razgovor so tudi povedali svojemu župniku. Čez nekoliko časa se snideva s popom v meani (gotilni); med pogovorom mi prijazno in smeje reče: „Priatelj, ti si mnogo kazao našim ljudem o katolički stvari; ništa zato, neka znajo šta i kako jest. Vrlo lepo mi se čini, da pristojno, uljudno i čestito govoriš i o našoj pravoslavnoj crkvi. Jesu pako mnogi katolici, koji se nami rugaju, nas prezire i svakoverstno slabo o nas, naši crkvi i obredu govore; podavaju nam porugljive i žaljne naslove, to pak osobno i književno. Ovako zlo još veće zlo načinja. Naši pako tako katolikom povratjevaju. Ja bih od srдца rado našemu narodu kazao i tumačio istinitost vjerovanja katoličkoga i po-

trebitost pojedinjenja; pak toga učiniti nesmiem. Ako bi saznao ovake stvari vladika, onda me protjera i izbac i iz službe cerkvene. Šta ću, imam ženu i mnogo djece; želim pojedinosti sa sv. Stolicom u Rimu; pako u nas se još sada to nemože učiniti; kod vas bih bio teško primljen kod sjedinjenoga vladike, jerbo neimam dostojne vede; jesu pak i mnogi drugi uzroci. U Bugarsko ići sa ovolikom obitelji, a sa malo imetkom! — Znaj dragec, ja sam u duhu sjedinjen sa rimskom stolicu: uvijek molim Boga za milost, da bi se čitava Srbija pojedinila. Tako jesi i ti mnogo u duhu moje župljane poedinio; ufam u dragoga Boga, da oče nas pomilovati.“

„Znaj, da nije više tolike ogorčanosti i kriva poj-mova medju pravoslavno crkvo i katoličko; a potrebita jest osobita velika milost Božja, da se prolazi prepad medju obojicama cerkva. Pomolimo se vruće i ustrajno Bogu, da podjeli ovu veliku milost.“

Potožil se je tudi, kako je pravoslavna cerkva v Srbiji z vladiki in popovi vred vladina služkinja i. t. d.

Zatoraj, ljubi katoliški Slovenci, molite pogosto za milost pojedinjenja naših bratov po rodu, ki so v pravoslavni, toda razkolni cerkvi. Čul sem na kakem božjem potu mnogo in vsakoverstne reči moliti, tako pri domači molitvi moli se za mnogo reči in priporoča, ali za zjedinjenje vzhodnje kerščanske cerkve s pravo rimo-katoliško nisem čul še moliti. O bratovščini ss. Cirila in Metoda, ki so jo ustanovili blagi pokojni škof Šlomšek, je nekako vse potihnilo. Dragi, molimo, mnogo prosimo v ta dobri in sveti namen; darujmo za to milost sv. rožne vence, sv. križev pot, več očenašev in češčena-Marij in drugih dobrih del. To je Bogu dopadljivo, misijonsko, sveto in dobro delo!!

Ozrimo se še nekoliko na nektare običaje cerkvene in narodne v Srbiji na dalje.

V času posta božičnega, 40danskega, Petrovega in k veliki Gospoji, dojde pop v vsako hišo, opravi cerkveno molitvo in blagoslov s „sveto vodico“ vso družino.

Kadar je velika suša, naznani pop svoji cerkveni občini, kje in kedaj naj se verni snidejo; kar se vselej in običajno dogodi pri reki, potoku ali zdencu. Ob vodi moli svečenik v cerkvenem ornatu, blagoslavlja vodo; kropi v podobo križa z vodo v zrak, na vse četere strane sveta in prosi „rose“ (dežja) spod neba; ljudstvo zraven moli in kliče: „Gospodin pomiluj!“

Vsaka cerkva ima naj manj jedenkrat v letu še posebno slovesno praznovanje, na primér: kakor pri nas praznovanje cerkvenega ali župnijskega zaštitnika (patrona), kakor tudi cerkveno „žegnanje.“ Mnoge cerkve pa trikrat in še večkrat v letu to obhajajo.

Kadar je pri kaki župnijski cerkvi tako posebno slovesno praznovanje, ali shod, dojdejo tudi iz sosednjih cerkvenih občin številni ljudje, kakor tudi svečniki. Služba božja v cerkvi je osobito slovesna. Pred cerkvijo v šotorih so prodajalnice s sladčicami, kolači, medico, vsakoverstnim lepoticjem, kakoršni nadležniki tudi po Slovenskem službo Božjo motijo, ali tudi še s spodtikljivimi napisi na sladčicah pohujšanje delajo! V šotorih iz plaht, pa tudi iz zelenih vej so kerčme z vinom in pivom. Na mnogih mestih se na prostem pri oguju pečejo cele ovce, jagnjeta in praseta (kermaki). Tudi domači župljani ne idejo onaki dan domov k obedu, temveč ostanejo pri cerkvi. Mnogi si že prej ta dan napravijo okolo cerkve zelene šotore. Proti poldnevu donesejo od doma vsakoverstne boljše hrane k cerkvi. Vsaki „gazda“ poišče svoje rodbince, prijatelje, pobratime, ki bivajo v drugih cerkvenih občinah,

ter jih povabi na obed. Kadar se v cerkvi služba božja zverši, zberó se svoji k svojcem na lepi zeleni trati okolo cerkve. Tu se rokujejo, starejim mlajši roke poljubljajo, osobito pa kumom in kumicam. Pervo prašanje je, ko se snidejo: Brate, pobratin, ujak, striče, otac, majko, sestra, posestrima, kume, kumica i. t. d. — kako ste? Nagovorjeni odgovori „hala“ (hvala) Bogu, dobro! Pervi zopet ponovi, hvala Bogu! Sedaj drugi pervega vpraša: Brate, kako ti? Pervi odgovori dobro, hvala Bogu! Drugi ponovi: hvala Bogu! za tem se prijazno popraševajo o tem in onem.

Na to posedajo po travi in obedvajo, ter si z vinom ali lahko rakiijo (slivovico) nazdravljajo. Pred večernico v cerkvi in po večernici svirajo cigani pod lipami pred cerkvijo. Devojke igrajo kolo med pevanjem lepih in čednih narodnih pjesem; mladenči, očetje, matere in drugi poleg stojijo, gledajo slovanesko rajanje „Kolo“, ki ni spotikljivo, kakor so plesi pri nas. Pri tej priliki mladenči zvolijo si prihodnjo zaročnico. To se pa godi tako-le:

Ko device (smem popolno reči: device) igrajo kolo, so med gledajočo množico tudi oni mladenči, ki imajo dozvoló ženiti se. Ktero si jedni in drugi izvoli, pové to svojemu pričujočemu očetu; ako tega več ni, svojemu starejemu bratu ali onemu, kateri je starešina družine njegove. Ta ide k očetu devojkinemu, ki je tudi pričujoč, — ako ni več živ, pa k starejemu bratu ali starešinu njenemu. Naznani mu, da ta mladenec si je izvolil njihovo hčer, sestro i. t. d. za svojo zaročnico. Ako se obe stranki po dogovoru sporazumite in devojka v znamenje zaroke dá roko; to rokovanje pa je sveto, kakor prisega.

Ni li to pošteno: Očitno, v pričo starišev ali starešinov se izbere nevesta in zaroka se napravi. Tu ni prešnjih skrivnih, ponočnih shodov, grešnih znanj, vlačjenja po shodiščih, kerčmah in plesiščih; tu ni podokenskih in družih zarok. Tu ni videti, nikdar, da bi deklo s fantom kam in kod klatilo; nikdar ni devojke videti v kerčmi. Tu ni ponočnih kvakarskih čukov, ni nesramnih pjesem, ni podokenskih in še slabelij obiskovanj. Zatoraj z istinitim prepričanjem rečem, da mladenec in devojka ohranita naj lepši, naj častitljivši in naj dražji cvét in biser mladenštva in devišstva, to je: naj lepše čednosti sv. čistosti, ter ga doneseta pred oltar, kadar si pred v zakon roke poda sta za dosmertno zakonsko zavezo med sabo. Imel sem sam obilno vsakoverstnih prilik dve leti v Srbiji tudi v tej stroki opazovati; pa prepričal sem se, pri mladenčih in devicah, kako skerbno čuvajo ta velekrasni cvet in biser čistosti; kako se ogibljejo vsake slabe prilike in nevarne priložnosti. Ravno tako sem pa tudi prepričan, da tudi sami pri sebi in na skrivnem so v čistosti in sramožljivosti silo strogi, natančni in pošteni; z jedno besedo: verlo pošteni, častni in res moralični. Večje sramote jim na svetu ni, kakor oskruniti mladenško, deviško čast in čistost. Vsim mladim in starim bi se jako zamerzil oni, ki bi tudi le z besedo kaj proti čistosti govoril. Gorjé oni, — ktera bi se v devištvu pregrešila (kar se izvanredno redko kedaj pripetí); takova je ob vso čast in poštenje, — „kopriiva“, ktere nikdar nikakor mladenec ne sprejme v zakon. — Takovi so pravi Jugoslovani v Srbiji, Bosni, Černi gori, Dalmaciji... Tako verli in pošteni, častni, lepi in istinito cvetoči so ondotni mladenči in dekleta. Kaj pa mnogi Jugoslovenci v Kranjski, Štajerski, Koroški in Primorski zemlji? Koliko nedozvoljenega, grešnega se godí med nami zoper naj lepšo čednost, sv. čistost? Koliko nečistih, klafarskih pesem; koliko tacega govorjenja, šaljivosti, pogledov, mišljenja in poželjenja? Koliko nespodobnega obnašanja

in dejanja? Žalost velika! — Koliko pa strašnega, ostudnega vsakoverstnega, celo podnaravnega, mutastega greha že pri mladini! Červ nagnjusni spodjeda sv. čistosti cvet že pri otrocih, in dalje pri starih tako, da pošteno in verno serce strah in zona pretresa. Kaj bo, kaj bo iz take mladine!

Napuh, nečistost vseh verst, do naj ostudnejše in protinaravne, nepokorščina, to dandanes kakor motna povodenj vse topi; v tej skaljeni povodnji satan silo veliko število neumerlih duš vlovi v svoje železne mreže!

Dragi slovenski mladenči in dekleta, kaj bo!

Nekaj strašnega bo. — Sodoma in Gomora priča to. Kristus, Bog-človek večna resnica, pravi: Kedor v mesu seje, bo od mesa žel pogubljenje. Nič nečistega ne pojde v kraljestvo nebeško. Apostoli, cerkveni očetje svarijo strogo zoper te pregrehe!

(Dalje nasl.)

Verska šola — verska srenja.

Naslednja resnična dogodka naj pojasni, kakošni prijatelji ljudstva so katoliški duhovni, kakošni pa so mnogi, ki se kažejo za svobodoljubne olikovalce ljudstva, ki so pa nasprotniki verske šole in občinstvu lažejo, da so bili pod kdo vé kakim terdim jarmom, ko so bile šole verske.

Leta 1793 je bila v malo znanem kotu okrajine obojnega Sevres-a srenja sv. Agate, ki je štela kacic 40 hiš. Ob tistem času so bili na verhu ljudje, ki se bahajo, da so prijatelji svobode, bratovstva in enakosti, bili so pa tolovaji in strahoviti klavci ubozega človeštva. Tudi zdaj imajo tam prostomišljake, ki hočejo celo še tudi veselo obhajati stoletnico tistega človekoklavstva. Dali so bili takrat med drugim take postave, ki jih pošten državlján ne more ne podpisati in ne spolnovati, in to so imenovali „civilno vstavo.“ Ti svoboduharji so državljane silili tisto brezbožnost podpisovati, zlasti pa duhovne.

Tudi župnik pri sv. Agati je dobil tisto trinoško povelje, ktere ga si pa kakor pošten katoličan ni upal podpisati. Kakor drugi tako je bil tudi on preganjan zaradi tega. Zadevni komisarji so imeli neomejeno moč v tem opravilu. Eden tacihi beričev je bival v Niort-u, in ta kervoločnik je uporne duhovne dal v ječo vlačiti in ktere ga ni mogel dobiti, je obljubil veliko denara tistemu, kateri bi mu ga pripeljal in izdal.

Nekega dne se bliža Št. Agati kardelo beričev pod poveljstvom niorskega komisarja. Srenjski odbor pri sv. Agati se zbere in prosi g. župnika, da naj se umakne v pribežališče, ktero so mu pripravili, da se pred beriči skrije. Starček duhoven se tega brani, češ, naj se zgodi po previdnosti božji. Farani pa so ga prisilili stano vanje zapustiti in pribežati v oglarsko kočó, ki je bila sredi gojzda. Štirje oboroženi možje pa so bili na straži blizo njega, ki so ga imeli braniti, pa tudi obvarovati, da bi se gospod duhovni pastir sam ne izdal sovražnikom, ako bi ga zasledili.

Drugi dan pride 80 prostovoljnih beričev z dvema topovoma, da obležejo s slamo krito kočó, ktere prebivalec je 75letin starček, namreč omenjeni g. župnik, ki bi se bil pa precej podal, ako bi bil domá.

Poveljnik se ustavi sredi vasi in zahteva, da mu morajo župnika izdati. Ker se nobeden noče temu vdati, se dervé k župnikovi kolibi, vanjo vlomijo, oskrunijo sveti kraj, in ko ga ne dobé, stikajo še po hišah vse srenje. Poslednjič poveljnik postavi ceno 20.000

frankov tistemu, kateri bi ga izdal, in ukaže požgati cerkev, duhovsko hišo in vsa stanovanja cele vasi! Lepo „bratovstvo?“ Potem tolovaji odbobnajo.

Zvečer župnik zvé, da so sovražniki odšli; ne pa, za koliko ceno je njegovo življenje rešeno. Ni pa prišel z možmi več v Št. Agato, ampak na prežalostni požár kraja s tem imenom.

Kdo je zmožen popisati žalost in nezmerno bridkost vrednega starčka? Vidil je svoje verne ovčice na polji zraven živine in kar so mogli oteti, ki so v tistem obupu gledali na grozno pogorišče, na gole rebra svojih stanovanj, svojega pohišja, svojih pridelkov, ker vse to so še oblizovali plameni. To so naredili tisti jakobinarji, ki pravijo, da učijo oliko, da učijo bratovstvo, da učijo enake pravice vsih! To so djanja tistih, ki sovražijo vero, sovražijo duhovne, sovražijo čednost!

Poglejmo pa, kaj je storil duhovni oče tega vernega ljudstva?

Vprašal jih je s solznimi očmi, zakaj grozovite nesreče niso radi odvernili s tem, da bi bili pokazali, kje se nahaja tisti, po katerem so vohunili?...

In kako so odgovorili ljudje? Rekli so, da ker je on občinski oče, so ga po vsaki ceni morali oteti in da tudi še zdaj ne mislijo, da bi bilo predrago odkupljeno njegovo življenje.

Duhovni starček pa je povedal svojim podložnim, da to, kar so zanj storili, tudi njemu daje spoznati, kaj naj on zanje stori, in da kmalo bodo spoznali, če je bil vreden, da so tako nezmeren dar zanj darovali, ter ga smerti oteli.

Tri dni potem, ko je bil niorški glavar Št. Agato požgal, je bil v skrivnem stanišču v Niortu in se je posvetoval s svojim očitnim ovaduhom in rabeljnom, kako bi s skrajnimi trinoštví ljudi bolj in bolj preplašil in k pokorščini pripravil. Kar pripeljejo prédenj starčka s plešaato, uklonjeno glavó. Opiral se je na ternjevo palico, čevlji so mu bili oprášeni in dolga duhovska obleka mu je vsa razdjana visela na merševih udih. Naravnost pred vradnika stopa in ga nagovori tako-le:

„Deržavlanski zastopnik! Pri sv. Agati ste dali oklicati, da tisti, ki izroči župnika te občine, bo dobil 20,000 frankov. Ponudim se, da za to ceno ga Vam pripravi v roke.“

Kakor koli je bil zastopnik vaju človeške spačnosti, se je vendar zoper svojo voljo zgrozil pri besedah starega človeka, ki mu je bilo le še malo dni živeti in mu tu pride izdajati glavo svojega sobrata.

„Mašnik“, reče mu, „za moža tvoje starosti in tvojega stanú ti meni prav silo čudno ponudbo delaš.“

„Ne čudne, kakor Vi morebiti menite; ali jo sprejmete?“

„Kdo si ti, ki mi izdajaš glavo svojega sobrata?“

„Kaj Vam je to mar? Zadosti, izdam ga Vam. Tedaj še enkrat: sprejmete li ponudbo?“

„Sprejemem, toda kri, ki se ima priliti, naj se verne na-te.“

„Čisto prav; ali 20,000 frankov, ki ste jih obljubili, jih bom li tudi dobil?“

„Dam ti jih.“

„Dovolite... bi se li ne mogel znesek še nekaj povišati?“

„Kervoločni stavec! ali meniš, da tvoja ničvrednost ni še dosto plačana?“

„Že, že — le nikar se ne jezite. Dobim tedaj teh 20,000 frankov?“

„Pač da, ako izročiš Št. Agatskega...“

„Toda — ne pozabite — jaz tudi še zahtevam, da mi zagotovite potrebnega časa in pomoč, da storim

z denarom, kar za prav spoznam, ko sem ga zaslužil in dobim.“

„Kako te morem gledé na obrok in pomočke zadrževati? Ko si svojo plačo dobil, sej je tvoja lastina.“

„To dobro vém; vendar obljubite mi; imam k temu vzrok in to moram zahtevati.“

„Ni mi jasno, čemu to; vendar ti rad priterdim na besedo in čast republikanca: bodi ti čas in pomočki, da ceno svoje črne hudobije oberneš, kakor boš došloil.“

„Dobro tedaj, dajte kar precej denar, ker jaz sam sem župnik sv. Agate in izročim se s tim Vam v roke.“

„Vi!“ zavpije namestnik, glas mu upade, obraz obledí.

„Da, da, jaz sam,“ odgovori župnik hladnokervno.

„In Vi sami se mi izdaste?“

„Izdam se Vam, da dobim 20,000 frankov, ki ste mi jih zagotovili.“

„Kaj čete s tem? Sej vendar veste, kaj Vas čaka? Vi ste preklicani, ter Vas postava več ne varuje.“

„Ravno zato Vas prosim, plačajte mi znesek in dajte me peljati k mojim župljanom k sv. Agati.“

„Čemu pa to?“

„Spremljavci Vam bojo potem povedali, ako bojo hotli, kako se je reč izšla.“

„Pa še ne vém, če smem.“

„Reprezentant, Vašo besedo imam!“

„To je res. Bodi tedaj, kakor ste želeli in kakor sem obljubil.“

Namestnik izplača 20,000 frankov in duhoven zahteva, da naj ga precej skoz pogorišče dá peljati k srenji sv. Agate. (Nasledek si po nekoliko blagi čitatelj najberže že sam misli, da je preblagi g. duhovni pastir veliki znesek izročil pogorelcem itd.; vendar pa prihodnjič sledí dokončanje.)

Elementa disciplinae asceticae.

Impedimenta a passionibus inordinatis.

1. Pericula sensuum externorum eo graviora sunt, quo vehementiores internae passionēs: hae quippe sunt venenatae radices, contra quas ardentiori zelo pugnandum. Contra pericula sensuum mortificationem externam necessariam esse diximus. Contra inordinatas passionēs interna mortificatio est exercenda.

Haec est autem praecepta: „Sub te erit appetitus tuus et tu dominaberis illius.“ Eccli. 18. — Christus porro ait: „Qui vult venire post me, abneget semetipsum et sequatur me.“ Matth. 16. 24. Negare ergo propriam voluntatem seu illi mortem dare, hoc dicit Christus omnino oportere ad salutem, quae haberi nequit absque sequela Christi. — Unde aiebat Apostolus: „Quotidie morior“ (1. Cor. 15.), quatenus mortem sibi inferebat constanter, passionēs inordinatas refranans iuxta divinum praeceptum.

Qui vult ergo ad perfectionem tendere, concupiscentiis fraena ponere tenetur. Ad rem S. Augustinus: „Nutrimentum charitatis est imminutio cupiditatis. Quisquis ergo eam nutrire vult, instet minuendis cupiditatibus.“ Liber porro de imit. Christi monet: „Ibi homo plus proficit et gratiam meretur ampliorem, ubi magis seipsum vincit et in spiritu mortificat . . . Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris. Lib. I. C. 25.

2. Radix autem omnium passionum inordinatarum est egoismus, seu inordinatus amor sui ipsius, quo nempe homo seipsum unice quaerit, iuribus etiam aliorum despectis, et sibi in omnibus placere vult, licito item ac illicito modo. Hostis iste nunc aperte, nunc secrete aggressiones ac insidias parat: in ipsis bonis operibus egoismus non raro se abscondit eaque vel maculat vel destruit. Unde dicit Liber de Imit. Christi: „Passione interdum movemur et zelum putamus.“

Attendendum est ergo vigilantia cura ad hunc hostem oppugnandum, ad hanc malam suprimendam radicem, quae omnia mala efficere ipsaque bona veneno inficere valet. Cum porro haec radix in omnibus invenitur hominibus, nemo se putet a praedicta cura exemptum; nec ullus se penitus hostem devicisse existimet. Ab hoc hoste iam victus est, qui necessitatem luctae constantis contra ipsum non admittit. Studium est et conatus totius vitae pro quolibet homine, ut egoismo bellum indicat eiusque tortuosas artes cognoscat et vitet. Verba S. Bernardi de vitiis in genere applicanda praeprimis sunt egoismo, omnium vitiorum patri: „Quantumcumque in hoc corpore manens profeceris, erras, si vitia putas emortua et non magis suppressa. Intra fines tuos habitat Iebuseus: subiugari potest, sed non exterminari.“

3. Praeter hanc generalem malarum passionum radicem, egoismus, aliqua datur inordinata passio, quae specialem vigilantiam requirit: haec est passio praedominans. Haec, diversa in diversis hominibus, ea passio est quae prae ceteris effertior ostenditur et ad quam specialis inclinatio hominem trahit, unde pugnae graviores et frequentiores. Agendum in eam est, sicut arcis defensor, cuius dextrum vel sinistrum latus debilius existat. In quo maior debilitas, in eo maior est cura impendenda: ubi maius periculum, ibi vigilantiae maioris necessitas. De hac repetimus, quod superius de egoismo diximus: contra passionem dominantem semper pugnandum, numquam acquiescendum ac si ea fuerit eradicata. De ea quotidianum instituitur examen, et oratio fiat constans ad Deum, ut dominanti passioni valide semper resistamus.

4. Magnum autem malis passionibus fomentum praebet phantasia, vivide obiecta depingens iuxta corruptam naturam. Phantasia, velut equus indomitus, praecurrit saepe rationi; unde in suo primo cursu vix compesci potest. Sed statim ac phantasiae opus agnoscitur, illud sine mora abrumpi oportet, ne voluntatem ad illicita potenter trahat, itaut vel ea amplectatur, quae sunt fugienda, vel ea fugiat, quae forent facienda. Tempore tranquillo ad opus phantasiae iam praeterlapsum reflectere aliquando juvabit, ad eius impetum vel processum alia vice praecavendum: cavendum tamen, ne propterea lubricae revocentur cum periculo tentationes.

5. Passionum initia sunt diligenter advertenda et suffocanda. Hic quoque tritum illud verbum applicandum: Principiis obsta. Passiones in principio facile domantur, cum autem creverint et radices altas egerint, difficillime eradicantur. Experientia abunde docet, passionibus initio non domitas ad extrema quaeque perduxisse. Exemplum sufficit Iudae, qui, pecuniarum affectum non moderatus, ad prodicionem usque Christi prolapsus est. Initia passionum levia sunt peccata, aliquando forte ne peccata quidem, sed imperfectiones; sed ejus semper meminisse oportet: gutta cavat lapidem et scintilla magnum parat incendium. Passionis principium subtili comparemus filo: hoc in manu diaboli funis evadit, quae ipse hominem ad ruinam trahit.

6. Si plures in homine, qui in virtute proficere studet, inveniantur passionibus inordinatae, vigilantia generali contra omnes adhibita, consultius erit unam passionem post aliam praesertim oppugnandam suscipere. Hac vero per exercitium peculiare edomita, ad aliam vincendam gressus fiat, sicque facilius plures superantur passionibus. Tamdiu autem est exercitium prosequendum, per hebdomades vel menses, donec revera constet mortificatam esse inordinatam illam inclinationem. Exercitium hoc fieri potest multipliciter, sive meditationem matutinam saepe contra hac passionem convertendo, sive examen particulare de hac instituendo, vel poenitentiam, si quis in eo peccat, sibi proponendo. Continuatum hoc exercitium in passione eradicanda indubium proferet fructum. Quid non facit, quid non sustinet infirmus, qui certo scit se per longam etsi difficilem curam a gravi morbi sanandum? Probabile iudicium, spes tantum sufficit ad aspera quaeque toleranda.

7. Non autem sufficit ad inordinatam passionem vincendam, ut quis ab illicitis huius passionis desideriis absterneat, verum a licitis quoque est interdum abstinendum, ut tutius illicita vitentur. Mortificationes ergo voluntariae repetantur, ut si quis v. g. oculorum lapsus vitare cupiat, ab indifferentibus etiam aspectibus aliquando absterneat et curiositatem in rebus omnino licitis retundat: aut si saepe quis lingua labatur et huic vitio mederi optet, non tantum a noxiis verbis caveat, sed silentium sibi etiam in licitis quandoque imponat. Sicut enim obiectum, quod recta in medio consistere debet, ad sinistram partem inclinet, ad oppositam est inclinandum, ut in medio remaneat; ita si inclinationes malae fuerint subortae, ad oppositum est tendendum, ut virtus, quae in medio est, habeatur.

8. Remedia quaedam contra praecipuas passionibus indicamus:

- a) Contra superbiam: consideratio propriae infirmitatis, vanitatis gloriae humanae, et humilitatis Christi; silentium de se et de propriis bonis factis; subiectio aliis in licitis.
- b) Contra avaritiam: consideratio vanitatis rerum terrenarum, infelicitatis, duritiei cordis et plurimum malorum consecratorum in proximum.
- c) Contra luxuriam: oratio frequens, custodia sensuum, occasionum et otii fuga, carnis mortificatio, temperantia, Sacramentorum frequentia; cogitatio frequens mortis et inferni.
- d) Contra invidiam: consideratio turpitudinis et iniustitiae huius passionis, officia charitatis in proximum, praepriis oratio, humilitatis exercitium.
- e) Contra iram: propositum quovis mane renovandum quoad omnia contraria patienter toleranda, consideratio malorum irae, et mansuetudinis Christi.
- f) Contra gulam: consideratio turpitudinis vitii et malorum eius effectuum quoad animam et corpus; mortificationes in cibo, sibi quaedam denegando delicatoria vel minuendo.
- g) Contra acediam: consideratio periculorum huius teporis, qui ad ruinam adducit; fervens oratio, pia lectio, frequens confessio. (Goriški nadškof list št. 10.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Z Dolenjskega. (*Šepanje.*) Ni davno, kar sem vidil človeka, ki je jako šepal, tako, da je rabil palico. Kljubu tej podpori je padel večkrat na tla, in se je močno poškodoval.

Zakaj sem to napisal, kaj hočem ubogemu revežu? Opazovavšemu šepavca se mi hitro vrine v glavo dobra misel. Gledal sem v šepavcu podobo današnje omahljivosti. Mislil sem si, tudi današnji svet je ves šepast. Koliko šepavcev ima pač šolsko vprašanje? Kako šepajo ljudje za časa volitev. Šepa ta stan, šepa oni stan; šepa ta stranka, šepa ona stranka. Tudi slovensko časopisje dobí semtertje tako bolezen. Šepa društvo. Šepajo poslanci. Danes mož na levo šepa, jutri na desno; čestokrat se prigodí, da šepa nekteri doma na eno, ko v Ljubljano pride, kar na mah začne šepati na drugo stran. O to šepanje; koliko je že prineslo hudega! Marsiktero rano je vsekalo, pa globoko rano katoliški stvari to mehkužno šepanje. Marsiktera dobra reč bila je o začetku zadušena, predno je zagledala beli dan, po šepanju. Ko bi ne bilo šepanja; bi se lepše marsiktera katoliška stvar razvijala; zato bi pač šepavcem lahko klical s Shakespearom:

„Nicht durch die Schuld der Sterne, lieber Brutus, durch eigene Schuld nur sind wir Schwächlinge.“ Zana-prej naj živi kerščanska odločnost; pereat omahljivost. Fiat! — Ne tedaj šepetati, ampak po ravni, pravi poti se mora naravnost hoditi. Samo to se mora opomniti: ako na primér kdo spazi, da je na lažnjivi poti in se oberne na pravo, kerščansko pot, se to ne pravi šepati, ampak šepanje pustiti in pravo pot nastopiti.

Adrijanopol, 14. nov. 1888. (*Poterdilo in stan odnotnega misijona.*) Hv. b. J. Kristus! Preč. g. kan.! Od kod dobim beséd, da se prav naj serčniše zahvalim za lepi misijonski dar 65 gld., ki sem ga prejela danes od V. m. po poštni nakaznici. — Res, ljubi Bog naj poverne tisuč- in tisučkrat! —

Bila sem ravno že v taki denarni stiski, da že osem dni nisem imela ne enega parà (solda) v kasi. Zato sem že vse Svetnike obsipala s prošnjami in ravno danes sem obljubila tudi ubogim dušam (v vicah), ako dobim pomoč, da hočem z razpetimi rokami obmoliti rožni venec. Zdaj bom pa tudi rada precej spolnila svojo obljubo.

S tem denarom bom kupila derv, ki so nam tolikanj potrebna, ker zima je že nastopila z vso svojo ostrostjo, in mé smo še brez derv, — brez zaloge za zimo. Ljubi Bog bo že spet pomagal, sej smo otroci božje previdnosti. Sej njegova zadeva, njegova čast je, za kar se tukaj trudimo in borimo.

Naš Monsignor (Höpperger) so bili pri nas osem dni, obhajali so z nami duhovne vaje in 4. novembra ste Sestri Antonija in Mihaela storile slovesno obljubo pred njimi. Ti dve novinki ste iz Filipopola in ste bili preoblečeni tu pri nas. — 6. t. m. so se poslovili naš predragi gospod duhovni oče. Vzeli so seboj v Zagreb eno Bulgarko, postulantinjo za pristop v red. Nadjamo se, da izmed naših sirót bodo saj marsiktere imele poklic za redovni stan (Zahvala, prošnja za blagoslov . . .)

Angela Pojè, prednica.

V prejšnjem pismu (15. okt. t. l.) pravi ravno ta verla redovnica med drugim: „Zopet sem se tukaj zadolžila za več kot 1000 gld. in nimam upanja do kake nagle podpore. — O kako bridke so denarne skerbí za redovno osebo, kako mi to obtežuje delavnost! Še zmeraj

imamo 26 sirotek — in globoko v serce me boli, ako bom morala število zmanjšati in jih zaradi pomanjkanja domú pošiljati. Prav res, to bi se reklo jagnjiče volkovom metati, in predno se kaj takega zgodí, bodem vse poskusila in zopet na vse strani terkala.

Z velikim veseljem Vam naznanjam, da 13. julija t. l. so 4 naših Bulgarkinj dobile diplom kot poterjene učiteljice in da ste se dve izmed njih odločili v naš red pristopiti . . .

Tukaj v tem mestu je zdaj zaradi velike vročine in suše prav veliko za kozami bolnih; kajti že 3 mesece ni bilo dežja, zato se vse draží . . .

Sad ene spovedi.

Čast. g. Prevost, župnik pri sv. Nikaziju v Rouen-u, je prišel neki dan k grozno prostomišljaškemu trgovcu z namenom, da mu izroči 600 frankov, ki so mu bili ukradeni in mu jih je spreobrnjeni izmikavec želel po svojem spovedniku poverniti, kakor mora sleherni kri-vičnik storiti, ako hoče odpuščenje grehov zadobiti.

Zahteval je s trgovcem, ki ga ni bilo v štacuni, govoriti o neki dušnopastirski zadevi.

Letá pa mu je sporočil, da je zdaj z opravili tako obsut, da ne more k njemu priti.

Župnik tiši, da mora priti. Tergovec pride med jezo in psovanjem zoper duhovna, češ, da ga moti v opravih in kriči: „Gospod, ako hočete z menoj govoriti o spovedi, vedite, da s tem nimam nič opraviti.“

„Nisem prišel,“ odgovori župnik mirno, „da bi Vam govoril o spovedi, temuč prinesem Vam le sad ene spovedi.“

Potem mu dá denarje s potrebnim pojasnilom in odide.

Tergovca pa so priproste mašnikove besede tako pretresle, da je za njim tekkel in ga prisilil, da je denarje sprejel za ubožne.

Ob enem je bila ta dogodka vzrok, da se je liberalni gospod popolnoma spreobrnil in je postal katolik v spodbudo ljudstvu.

Oče sinu dijaku v Lj. za Božič.

Tako-le je pisal eden slovenskih očetov svojemu sinu, dijaku v Lj.:

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

„Ljubi otrok!“

„Listnico tvojo sem prejel; ti že verjamem, da je tam zlo mraz; kajti tudi pri nas je tolika zima in toliko snega, da ni bilo moč nikamor spod strehe, posebno zavoljo burje, ktera nam je celo hiše tresla, da je bilo joj!“

Obleko ti pošljem, obútelj pa ne, ker je čevljar tako medljiv; dobiš jo pa drugi teden. Suknje ti pa zdaj ne morem napraviti, ker mi gre terdo, — obleci pa po dve srajci, da te ne bo zeblo; spomni se, da drugi tudi nimajo vsega po svoji volji.

Praviš, da si bil zgodovino „na bolje“ imenovan: hiti popraviti, — vse rede moraš imeti lepe ali dobre, da boš imel veselje, ko prideš na božične praznike domov, — morebiti pa ne domov, temuč v T . . . k stricu mojemu, ker bi te rad videl, da bi le ne bilo preveč plačati na železnici, — prosi, da bi dobil pol karte in poskusi zvediti, koliko bi stalo naravnost v T.,

potem mi piši, da bom vedel, ali bo mogoče, ali ne; jest bi rad vedel in slišal, ker tam bi ti mnogo videl in slišal, kako je treba živeti. Na stricu in celi njegovi družini boš imel lep izgled: oni gredo vsi vsak dan k sv. Obhajilu, so udje mnogih bratovščin. Stric je romal spomladi v Rim, ko so tudi Avstrijci tje romali, in je meni dosti pripovedoval, ko sem bil ... v T. pri njem. Vse mi je bilo v spodbudo, kar sem videl in slišal pri njem.

Glej tedaj, otrok moj, da sorodovina tvoja je bila in je še sedaj pobožna in se terdno derži zapoved katoliške Cerkve. Tudi ti moraš hoditi pot, ktero so hodili naši predniki in ktero hodi še zdaj naša sorodovina. Grozno sramotno bi ti naredil, ko bi drugače živel, kot so živeli tvoji predniki in kakor vidiš živeti vso „žlahto.“ Rekel sem ti že, da bi jest rad videl, da bi ti še naprej tekkel po tej lepi poti, po poti, ktero smo nastopili s svetim kerstom. Tam smo nastopili pod Kristusovo zastavo, pod to se moramo bojevati, kakor pravi vojaki.

Ali pa ne veš, kaj lepoteči vojaka?

Vojaka lepotečijo križci in svetinje na persih; izmed vseh vojakov se nam zabliski tisti, ki ima svetinje in križce na persih.

Za vsako — vsako premagano skušnjavo nam deli naš Kralj svetinjo, za vsako dobro delo križec. Pogled, koliko svetinj, koliko križcev lepoteči kristjana, kateri živi po Božjih zapovedih. Ti si še mlad, ti si lahko pridobiš nezmernih zaslug vsaki dan; ti imaš morebiti skušnjavo, da bi šel kam s kakimi tovarši, kjer se nič dobrega ne godi, pač pa slabega dosti; reci: Ne grem ne, in ne! Glej, svetinjo si si pridobil.

Ti si morebiti doma pri svojih tovarših, pa slišiš kako besedo, ktera žali Boga; ali boš ti molčal? Ne, temveč reci: Tovarši, to je greh! Glej, križec si si pridobil.

Tako lahko nezmerno bogastvo za večnost pridobiš. Vsako stopinjo, ki jo storiš, vsako besedo, ki jo izrečeš in vse, kar storiš, Bogu v čast daruj!

Pri stricu v T. boš se vsega tega učil, če pojdeš tje o božičih.

Piši mi, če ti dobro stoji obleka, in koliko bi stalo po železnici v T., se vé, da polovica karte, in če je še kaj drugega potrebnega.

To pismo večkrat preberi, smeš ga tudi pokazati tovaršem ali gospodinji ga prebrati. (Sledí še lepo pozdravilo do par dobrotnikov.)

Bog poverni vsim dobrotnikom stokrat z večnim življenjem.

Z. 9. listop. 1883.

Z Bogom!

Tvoj oče M.

Pripis. To pismo kaže, kako goreče želé skerbni starši, da bi bili njihovi sinovi v šolah lepo in kerščansko odgojevani; zato smo ga dali natisniti.

Razgled po svetu.

Če se svet obrača na bolje? Po zapovedi in izgledu Leona XIII je svet začel moliti in vsled tega se skoro povsod razodeva boljši duh — kdo bi verjel, da to še zlasti med krivoverci in razkolniki? Pred nekaj leti si v visokih vradnih krogih skoro niso več upali „Boga“ očitno imenovati, — stari pruski „Olem“ sicer se ni ustrašil v javnih pismih kar naravnost dajati Bogu časti. Sad — recimo rajše „osat“ — tistih „pustih lét“ se le preveč kaže v mnogih krogih še zdaj. Obrača pa se vendar očitno že na bolje, in sicer tudi pri drugo-

vercih. Car ruski s svojo družino je bil pred nekterimi dnevi v veliki nevarnosti na železnici. Vlak je pri nagli vožnji ušel iz tira, veliko ljudi se je usmrtilo, hudo poškodovalo, in sama rodovina s carom vred ni ostala brezi škode. In spodbudno je, kako car sam vled te nesreče daje Bogu čast, rekoč: „Previdnost, ktera je obvarovala naše, blagru domovine posvečeno življenje; naj nam podeli tudi moč, da bodemo zmožni spolnovati velike dolžnosti, k čemur smo poklicani po njeni volji.“

Malopridnost pa hoče tudi ta slučaj obračati na svoj mlin, češ, božja roka je rešila caru življenje zato, da bi še z večjo goropadnostjo širil razkolno cerkev, druge pa zatiral. Toda Bog, ki daje mogočnemu vladarju svoje moči, mu bode, tako upamo, tudi razsvetljeval pamet, da bo vedno bolj spoznaval, kje da je resnica in kje pa nesrečna zmota in fanatična lažnjivost. Govorijo tudi res, da carovemu blagemu občutku nasprotuje trinoško pritiskanje na katoličanstvo.

Dunaj. Veliki katoliški shod, ki se je imel obhajati od 26. do 29. t. m., so odborniki odložili na začetek mesca majnika v prihodnjem letu. Vzrok temu, pišejo, je nekaj ta, ker so presvitli cesar dali naznaniti, da naj se nobene vradne svečanosti več ne obhajajo z ozirom na njihovo 40letnico, katoliški shod pa je namreč ravno hotel tudi ta jubilej posebno počastiti. Oglašilo se jih je sicer že mnogo na ta shod, vendar pa bi jih veliko ne bilo, na katerih je veliko ležeče, da se vdeležé. Odbor naznanja, da je to preloženje sam storil, brez kacega vpljiva ali pritiska od drugod.

Leon XIII in Viljem II. Amerikanski „Wanderer“ pravi med drugim: Katoliški svet po naši misli nima za zdaj ne najmanjšega vzroka, kako zaupanje staviti na obiskanje Viljema II pri Leonu XIII... Zakaj sedanji nemški cesar je čisto po želji in volji smertnega sovražnika Cerkve, framasona Crispi-a, v prvo obiskal usurpatorja Umberta... Viljem si hoče za vojsko na vzhod in zahod, kolikor moč, varnost zagoviti. Da mu za tak primérlej mora ležeče biti tudi na dobri volji milijonov njegovih katoliških podložnikov, je gotovo. Zato pri svojem obiskanju v Rimu papeža ni mogel čisto na strani pustiti. Toda, kolikor je znano, je v tem položaju storil najmanjše, le cesar se dokončno ni mogel ogniti, da bi svojih podložnih kar naravnost ne bil razžalil. Mogoče pa je, da iz cesarjevega obiskanja vendar pozneje pride kak prilajšek za sv. Stol ali za Cerkev. — Tako Amerikanec; nam katoličanom se je zanašati na molitev Leona XIII in vernikov, na drugo malo.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Vesoljni namen za mesec gruden (december.)

a) Glavni namen:

Kerščanska šola.

(Spis, v ta namen poterjen in blagoslovljen od papeža, prihodnjič.)

b) Posebni nameni:

1. Blaženi Edmund in njegovi tovarši. — Priporočene vse na ta in vsak dan v mescu naznanjene in ne še zaznamnjane ali neprevidene zadeve. — Spreobrnjenje Anglije.

2. I. Adventna nedelja. S. Bibijana. — Avstrijski cesar. — Odprava pohujšanj. — Mnogi posvetnomisleči. — Mlačni. — Napuhneni.

3. *S. Frančišk Ksav.* — Japonsko in Kina. Pobožna dela za razširjanja sv. vere in spreobrnjenje grešnikov. Premnogi dijaki.

4. *S. Barbara.* — Vredno prejetje ss. zakramentov na zadnjo uro. — Prestop otrok iz mešanih zakonov h katoliški veri. — Mnogi jetniki, moteni, mnogi v zadregah, zapuščeni.

5. *Blaženi Simon.* — Družba Jezusova. — Mnoge redovne osebe in duhovni pastirji. — Več nekatoličanov. —

6. *S. Nikolaj.* — Bogoslovska družba in več duhovskih in deških semenišč. — Mnoge poklicne zadeve. — Stiska zaradi denara.

7. *S. Ambrož.* Duhovski pastirji mladine. Važne volitve. Več podjetji na čast Jezusov. presv. Serca, zlasti nakup temelja za cerkev Jezusov. presv. Serca.

(Dalje na sl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Trikrat sirota za dobro odgojo. — Nekdo se priporoča v bratovsko molitev za mirno vrnitev neke silne zadeve. — Nekaj porednih dečkov, kakoršni se težko poboljšajo. — Dve osebi v dušnih potrebah.

Listek za raznoterosti.

Novosti. Iskrice. *Zbirka pesem in povesti.* Spisal za slovensko mladino Janko Leban, učitelj v Avberu pri Sežani. I. zvezek 1888. Cena 20, po pošti 25 kr. — Knjižica s 40 str. obsega kratkočasne in budivne nauke za ljubo mladino in je priporočevanja vredna. —

Prihodnjo sredo (28. nov.) pričnó se navadai večerni govori v Katoliški družbi, ki bojo potem redno vsako sredo ob 7ih zvečer.

Jarc.

Dober dijak staršem je to-le govoril: Bil sem se zapisal v realko, pa nismo nič molili, ako smo prišli in nič ne, ko smo šli iz šole in me je tako serce bolelo, da nisem več mogel tje hoditi in šel sem (na tuje) v prvo latinsko, in zdaj sem zadovoljen — prvi mesec sem bil v šoli pohvaljen. — To je pravila fantova mati.

Nauk: Gospodje naj ne mislijo, da staršem ali tudi njihovim otrokom strežejo, ako v šoli ne molijo. Tudi bo uk brez molitve imel malo teka.

Osoljenka. Gospodičina više mestne šole je zamerljivo rekla enemu svojih profesorjev: „Gospod profesor, ali je res, da Vaš oče je bil zgolj priprost pastir?“

Učenik: „Prav res, gospica; sej jaz sam moram še zdaj goske pasti.“

Poskušnjo za veroučitelja na srednjih šolah je delal 19. t. m. č. g. Jan. Smrekar, katehet na ljubljanskih mestnih šolah.

Uršulinska cerkev dobí začasni lesen tlak za zimo, kakor ga imajo nekatere druge cerkve.

Cerkveno vmeščen na župnijo Planino je bil 19. t. m. čast. g. Ivan Podboj. Na njegovo mesto v Št. Peter pride č. g. Ant. Verbaj, kapl. v Cerkljah.

† V Zarečji, Pičanski dekaniji na Istrijskem, je umrl naš rojak, č. g. Jak. Volčič, rojen pri sv. Andreju v Loški fari 14. jul. 1815, posvečen l. 1842. Kot nekdanji karlovški dijak je bil goreč priverženec nekdanje tako imenovane „ilirske“ stranke ter vnet Slovenec. Bog mu daj večni mir.

Solnograd, 17. listop. 1888. (*Poterdilo in naznanilo.*) Kot pooblaščenec č. P. Edmunda Hagerja za nadškofijo Solnograško z naj serčnišo hvaležnostjo naznanjam, da sem po poštni nakaznici prejel 225 gld. po „Zg. Danici“ v prid djauja sv. Detinstva (namreč: za misijone med neverniki, za odkup Dahomejskih otrok, za Kino, Tonking, Japon, najpotreb. misijone... Vr.) Č. P. Edmund biva od mesca julija 1888 kot vodja vstanove Jezusovega Serca, kupljene od družbe detoljubov na Martinsbüchel-u na Tirolskem pri Zirl-u, od koder se razpošiljajo vse družbinske reči — knjižice, svetinjice, sprejemno podobice sv. Detinstva, razširjanja sv. vere itd.

P. Gregorij Reitlechner, benediktinski redovni duhoven pri sv. Petru v Solnogradu.

Nič hudega. Gospodinja: „Oh! Trinajst nas je pri mizi, kaj bo?“

Sosed: „Nič hudega, — sej jaz jem za dva!“

Marsikteri imajo namreč priamojeno vražo, če jih je 13 pri obedu, da bo skoz leto in dan gotovo eden umrl.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: G—r 50 kr. — Čast. g. župnik Fr. Jarc 1 gld. — Č. g. duh. pastir Fidel Okorn 10 gld. — Z Brezovca dve veliki suknji s pristavkom: „Naznanil si, da si postal krojač in sicer taki, da iz starega novo obleko narejaš. Pošljem za ta posel dva komada; ako se bode dalo kaj narediti. (Bo, bo!) Min.) Da si pa za to potrebnega „cvirna“ kupiš, ti priložim še 5 gld.“ — Ste videli, kakošne prijatelje ima financminister! Zdaj se bo pa že šivalo, če tudi brez šiviljarske strojbe.

Za sv. Detinstvo: Z Bevk č. g. Ant. Vonča 4 gld. — Iz Žaljne po č. g. župniku L. Urbaniju 9 gld. 70 kr. Po č. g. župniku Fr. Jarcu 5 gld. — Č. g. duh. pastir Fidel Okorn 5 gld.

Za spominek r. g. Jož. Jeriča: Anton Jerič 2 gld. — J. L. 5 gld. — J. M. 2 gld.

Za Tirolce z veliko povodnijo poškodovane: Po č. g. Jož. Erkerju 5 gld. — Z Brezovca po preč. g. župniku J. Potočniku 15 gld.

Za bratovščino N. lj. G. presv. Serca: G. Jož. K. 1 gld.

Za razširjanje sv. vere: Iz Mengša po č. g. Ant. Koblarji 71 gld. 50 kr.

Za pariško bratovščino za duše v vicah: Iz Žaljne po č. g. župniku L. Urbaniju 7 gld. 32 kr.

Za sirotišnico v Kočevji so darovali p. n. gg.: Ignacij Vrančič, župn. v Zagradcu, 5 gld. — Matej Rebolj, župn. v Truškah v Istri, 5 gld. — Jernej Jarc, župn. v Dolu, 2 gld. — U. Ferjan 5 gld. — Blaž Justin, duh. pastir v Novi Oselici, 5 gld. — A. Verbaj, kapl. v Cerkljah, 2 gld.